

Het **Agrofood Cluster in Emmeloord** is regionaal van opzet. Directeur Cor van Veldhuijsen wil uitbreiden naar een landelijk samenwerkingsverband.

‘Als je samenwerkt, krijg je zoveel meer voor elkaar’

Cor van Veldhuijsen (40) studeerde agrarische bedrijfskunde aan de CAH in Dronten. Hij werkte onder andere bij de Rabobank en de gemeente Noordoostpolder. Sinds vorig jaar september is Van Veldhuijsen directeur van het Agrofood Cluster in Emmeloord.

VOORDAT het interview begint, neemt Cor van Veldhuijsen zijn bezoeker even mee naar een zaal naast de vergaderruimte. Daar hangt aan de muur een kolossale foto van de Kinderdijk met de karakteristieke rij oude windmolens, gefotografeerd in een pittoresk winters landschap. Het tafereel is geliefd bij toeristen. De directeur van Agrofood Cluster in Emmeloord vindt dat Nederland ook op andere terreinen zijn aantrekkelijkheid en unieke kwaliteiten moet onderstrepen. “We hebben veel kennis op het gebied van landbouw en voedselproductie. De agrofoodsector is te bescheiden in het uitdragen van deze kwaliteiten.”

Het Agrofood Cluster wil daar verbetering in brengen. De plannen voor het samenwerkingsverband ontstonden in 2012. Toen kwamen gemeente Noordoostpolder en enkele bedrijven in Emmeloord bij elkaar om te bespreken wat ze voor elkaar konden betekenen. Daaruit ontstond het Agrofood Cluster Emmeloord, dat in september 2014 officieel startte. Van Veldhuijsen nam afscheid van zijn baan bij de gemeente, als teamleider Economische Zaken, en werd directeur van het cluster. Dat is nu nog vooral een regionaal initiatief. Van Veldhuijsen hoopt dat het uitgroeit naar een landelijke opzet. “Als je samenwerkt, krijg je zo veel meer voor elkaar.”

Wat is het doel van het Agrofood Cluster?

“De bedrijven in de Noordoostpolder die betrokken zijn bij de open teelten, willen herkenbaar zijn en elkaar versterken. De gemeente Noordoostpolder, de provincie Flevoland, het onderzoek en het onderwijs zijn er ook bij betrokken (zie *kader*; red.). Het cluster wil kennis ontwikkelen en verspreiden, innovaties stimuleren en de buitenwereld tonen wat de landbouwsector doet. Daarvoor zoeken we onder meer aansluiting bij het topsectorenbeleid van de overheid. Ook wil het cluster de kloof tussen bedrijfsleven en onderwijs verkleinen. Zo’n sa-

menwerking is nodig om te zorgen dat de Nederlandse landbouw de vooraanstaande positie in de wereld behoudt.”

Zijn al initiatieven van de grond gekomen?

“De hogeschoolfaculteit CAH Vilentum heeft op 1 november in samenwerking met het Agrofood Cluster Peter Kooman benoemd tot lector Aardappelen en Sectorinnovatie. Kooman vormt de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven in de aardappelsector. Daarnaast is een bigdata-project gestart. De grote hoeveelheid gegevens van de keuringsdienst NAK wordt geanalyseerd en omgezet in informatie die relevant is voor de pootgoedsector.”

Wat vindt u een sterk punt van het cluster?

“Dat is de samenwerking tussen de vier O’s: ondernemers, onderwijs, overheid en onderzoek. Daar komen mooie initiatieven uit voort, die bijvoorbeeld de kloof tussen onderwijs en bedrijfsleven verkleinen. Het Groenhorst College wil een nieuwe opleiding ontwikkelen voor agrotechniek. Vroeger zou de onderwijsinstelling zelf een plan hebben gemaakt en dat voorleggen aan het ministerie van Onderwijs. Nu overlegt het Groenhorst College eerst met de mechanisatiebedrijven in het cluster over hun behoefte aan toekomstige werknemers.

Een ander voorbeeld is dat FlevoLof erg geïnteresseerd is in de werkzaamheden van de keuringsdienst NAK. FlevoLof teelt en levert witlofwortelen voor afnemers in binnen- en buitenland. De witlofsector kent geen eigen keuringssysteem. De NAK heeft dat wel voor onder andere pootaardappelen. Partijen kunnen van elkaar leren.”

Wat is het voordeel voor de overheid?

“Het cluster vertegenwoordigt een groot aantal verschillende bedrijven. Het is voor de overheid ➔

Zestien bedrijven in Agrofood Cluster

Het Agrofood Cluster startte in september 2014. Er zijn zestien bedrijven en instellingen lid. Dat zijn provincie Flevoland, gemeente Noordoostpolder, FlevoLof (witlofwortelen), ERC Machinery (verpakkingsmachines), Agrodust (bedrijfsstofzuigers), Top Fresh (peenhandel), Grisnich (transport- en sorteermachines), Tolsma Techniek (aardappelbewaring), Agrico (aardappelhandel), Rabobank, LTO NOP (telers), Aeres Groep (onderwijs), NAK (keuringsdienst), Waterman Onions (uienhandel), Cunctus (accountant) en HLB (onderzoeksbureau).

gemakkelijker om zo'n aanspreekpunt te hebben, dan om apart te praten met al die bedrijven en instellingen. Verder kan het cluster wat betekenen voor buitenlandse overheden. Laatst was de ambassadeur uit Malta hier op bezoek. Hij is enthousiast over wat het cluster kan betekenen voor de ontwikkeling van de aardappelteelt in zijn land. Een cluster kan zulke uitwisselingen gemakkelijker organiseren dan individuele bedrijven of overheden."

Hoe gaat dat als bedrijven binnen het cluster directe concurrenten zijn van elkaar?

"Dat kan op sommige punten lastig zijn. Maar de deelnemende bedrijven gaan daar goed mee om. Je kunt altijd zoeken naar gezamenlijke belangen. Bedrijven moeten wat dat betreft over hun eigen schaduw heen kijken. Als je samenwerkt, kun je zoveel meer bereiken dan wanneer bedrijven alles alleen willen doen."

Vrijwel alle deelnemende bedrijven en partners in het Agrofood Cluster komen uit Flevoland. Is dat niet te beperkt?

"In eerste instantie was het de bedoeling de Flevopolders op de kaart te zetten. Flevoland is een uniek gebied. Maar voor kennis en innovaties verspreiden is een regionale opzet te beperkt. De eerste deelnemer van buiten Flevoland heeft zich al aangesloten: onderzoeksbureau HLB uit Wijster, Drenthe. Maar dat mogen er uiteraard meer worden, we zijn een open consortium.

Ik hoop dat het cluster uiteindelijk uitgroeit naar een landelijk werkend samenwerkingsverband. Regionale activiteiten kunnen dan afzonderlijk worden opgezet, zoals het op de kaart zetten van Emmeloord als World Potato City. We halen daarom de naam Emmeloord uit het logo."

Het cluster richt zich alleen op open teelten. Agrofood is meer dan alleen plantaardig. Waar zijn de zuivel- en de vleesbedrijven?

"Die sectoren hebben hun eigen samenwerkingsverbanden. Denk aan de Dairy Campus voor de zuivel, het Poultry Expertise Center voor de pluimveehouderij of Seed Valley voor de veredelingssector. Het cluster heeft ook geen supermarkten of andere schakels verderop in de keten als deelnemer. Dat laatste zou op termijn goed zijn, maar we zijn net gestart.

Ons cluster richt zich alleen op de open teelten. We hebben er nu vier: aardappelen, uien, witlofpennen en peen. We leggen nu de focus op aardappelen, pootaardappelen en uien. Andere open teelten kunnen op termijn aansluiten. Het cluster wil voor de open teelten kennis en innovatie ontwikkelen en verspreiden."

'Agrofoodsector is te bescheiden in het uitdragen van de eigen kwaliteiten'

Daar hebben we toch onderwijs en onderzoek voor?

"Er zijn wel veel samenwerkingsverbanden, maar vaak zijn het dezelfde schakels in een keten die elkaar opzoeken. Het cluster brengt juist verschillende soorten bedrijven, instellingen en meerdere schakels in de keten bij elkaar. Die kunnen veel van elkaar leren en elkaar aanvullen. Het cluster kan voor het onderwijs bijvoorbeeld traineeships of stages organiseren bij de deelnemende bedrijven. Dan kunnen studenten een brede ervaring opdoen bij verschillende soorten bedrijven.

Voor het buitenland is bijvoorbeeld onderwijs mogelijk door e-learning, via het internet. Dan kun je kennis aanbieden die is aangepast aan het land waar de informatie voor bestemd is.

Wat het cluster extra bestaansrecht geeft, is dat de productschappen begin dit

jaar zijn opgeheven. De sector heeft geen landelijk platform meer voor overleg. Het cluster wil zo'n rol spelen."

Hoe wordt het cluster gefinancierd?

"De deelnemende bedrijven dragen financieel bij. Dankzij die bijdrage hebben we voor vier jaar subsidie ontvangen van provincie Flevoland en gemeente Noordoostpolder. Naarmate de subsidie van de overheid de komende vier jaar terugloopt, wordt de bijdrage van bedrijven en instellingen belangrijker. Na 2018 moet het cluster op eigen benen staan."

Verdiene de bedrijven de investering terug?

"Het rendement kun je niet precies berekenen. De doelstellingen van het cluster zijn gericht op de lange termijn en moeilijk in geld uit te drukken."

Doet het cluster ook aan belangenbehartiging?

"Nee. Het cluster wil een neutrale gesprekspartner zijn voor overheid en andere instellingen of bedrijven. Het cluster heeft wel als taak om de landbouw goed voor het voetlicht te brengen. De agrofoodsector is van groot belang voor de Nederlandse economie en speelt een essentiële rol in de voedselvoorziening. En de Nederlandse agrofoodsector staat bekend in de wereld als vooruitstrevend en vernieuwend. Maar de mensen die werken in de landbouw stellen zich bescheiden op in het uitdragen van deze kwaliteiten. Daar houdt het cluster zich ook mee bezig.

Het buitenland heeft zo een ingang om gebruik te maken van de kennis en expertise binnen het cluster. Zo versterk je elkaar. Samenwerking is nodig om te zorgen dat de Nederlandse landbouw zijn koploperspositie behoudt in de wereld."

Jan Engwerda